

INSTYTUT JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W AMERYCE

POŚWIĘCONY BADANIU NAJNOWSZEJ HISTORII POLSKI

381 Park Avenue South, New York 10016, N. Y. — MUrray Hill 3-4342

ROK XXIV.

BIULETYN No. 1.

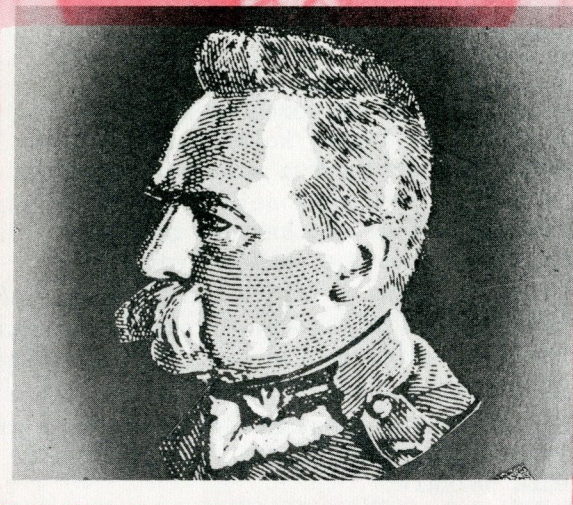
MARZEC, 1967

HENRY KORAB - JANIEWICZ, prezes

dr. JAN FRYLING, dyrektor

SPRAWOZDANIE INSTYTUTU ZA ROK 1966

JÓZEF PIŁSUDSKI

SETNA ROZNIKA URODZIN

5.12.1867 — 5.12.1967

5.XII.

1967

Nowy rok pracy rozpoczynamy pod znakiem zbliżającej się rocznicy, szczególnie bliskiej i drogiej naszemu Instytutowi:

5 grudnia 1967-go roku, minie 100 lat od dnia urodzin

JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

Bojownik o niepodległość od wczesnej młodości, twórca i komendant Legionów podczas I-szej Wojny Światowej, — Naczelnik Państwa i zwycięski naczelny wódz w odrodzonej Polsce, budowniczy podstaw i zrębów wskrzeszonej Ojczyzny, — zapisał Swe Imię niezatartymi zgłoskami na kartach historii, zasługując na cześć, wdzięczność i wierną pamięć Narodu.

Całe Jego życie, zarówno w latach konspiracji, jak i w rosyjskich i niemieckich więzieniach, a wreszcie na najwyższych stanowiskach zmartwychwstałego Państwa, było wytrwałą i pełną poświęceń służbą dla Polski.

Żywoć Józefa Piłsudskiego, jest nietylko wzorem i przykładem, ale również testamentem, czekającym na wykonywanie go przez kolejne pokolenia polskie.

Piłsudski podkreślał wielokrotnie i z naciskiem zasadnicze znaczenie historii dla Narodu, surowo piętnując jej fałszerzy i wskazując niebezpieczeństwo takich fałszerstw. To właśnie wskazanie, stanowi główną wytyczną prac naszego Instytutu, prowadzącego badania w dziedzinie najnowszej historii Polski.

W tej dziedzinie jesteśmy obecnie świadkami, uparcie i metodycznie dokonywanych fałszerstw, bądź to drogą zmyślania faktów, bądź przekręcania i przemilczania ich.

Przeciwstawiając fałszom prawdę, spełniamy jedno z zasadniczych wskazań Pierwszego Marszałka Polski.

Zadaniu temu poświęcić pragniemy nasze najlepsze siły, w oparciu o pomoc Rodaków, której nie szczędzili nam dawniej i której nie poskapią nam — jak wierzymy — i w obecnym rocznicowym roku.

Powołany do życia przez Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce, Komitet Uczczenia Setnej Rocznicy Urodzin Józefa Piłsudskiego, ogłosił odezwę następującej treści:

Drodzy Rodacy !

Dnia piątego grudnia 1967 r. przypada setna rocznica urodzin Marszałka Józefa Piłsudskiego. Na kartach historii Jego imię zapisane jest jako tego, który walką i pracą całego życia, przywrócił Polsce utraconą wolność i niepodległość.

W narodzie spętanym niewolą, Józef Piłsudski budził pragnienie wystąpienia do walki i wskrzeszał nadzieję przywrócenia niepodległego bytu.

Do tego celu zdążył nieugięty, więziony przez Rosję i zesłany na Sybir, więziony ponownie w Cytadeli Warszawskiej i w więzieniu w Petersburgu. Organizuje w zaborze rosyjskim walkę podziemną, dowodząc nią osobiście. Od rozpoczęcia wojny 1914 r., walczy z Rosją na czele swych wiernych żołnierzy, jako Komendant Pierwszej Brygady Legionów. - Aresztowany przez Niemców, powraca z twierdzy Magdeburgskiej do Polski, powołany przez naród na stanowisko Naczelnika Państwa Polskiego i Naczelnego Wodza Polskich Sił Zbrojnych. Na ich czele odnosi wielkie zwycięstwo w wojnie z Rosją w roku 1920. Bitwę pod Warszawą, ocenił świat jako jedną z 18-tu najważniejszych bitew świata. Zapewniła ona narodowi polskiemu byt niepodległy i ocaliła Europę przed najazdem bolszewickim.

Polska, pod Jego przewodem, spełniła swoją odwieczną rolę przedmurza chrześcijaństwa.

Po ustaleniu granic Rzeczypospolitej, Piłsudski do końca swego życia, szukał mocy dla Państwa i dźwigał pozycję Polski wśród narodów świata.

Generał Kazimierz Sosnkowski, najbliższy współpracownik Piłsudskiego i współtwórca polskiego czynu zbrojnego, pisał:

"Naród nasz zrozumiał, że jego miłość ojczyzny była najszlachetniejszej miary, czysta, bezgraniczna, bezinteresowna. Pragnął on dla Polski wielkości prawdziwej, a na czoło wszystkich zasad które ku wielkości prowadzą, wyniósł poczucie godności narodowej, - majestat obowiązku i wiernej służby dla kraju, - pogardę dla prywaty, przywilejów i korzyści osobistych, a przede wszystkim wiarę we własne siły narodu".

Polonia Amerykańska wielokrotnie wspomagała wysiłki Józefa Piłsudskiego w okresie walk o niepodległość, a następnie przy budowie wolnej Polski.

W 100-tą rocznicę urodzin Józefa Piłsudskiego, złożymy hołd zwycięskiemu wodzowi i mężowi stanu, w imieniu własnym i w imieniu Kraju, skazanego na milczenie.

Komitet Uczczenia 100-nej Rocznicy Urodzin Józefa Piłsudskiego, zwraca się do Polonii Amerykańskiej i wszystkich przyjaciół Polski, z wezwaniem do organizowania obchodów i akademii, poświęconych pamięci **WIELKIEGO POLAKA**.

23 WALNE ZGROMADZENIE INSTYTUTU

(18.3.1966)

23-cie Doroczne Walne Zgromadzenie Członków Instytutu, odbyło się 18-go marca 1966 r. w sali Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku.

W zastępstwie nieobecnego prezesa, zebranie otworzył wiceprezes Instytutu, dr. Aleksander Korczyński. Zebrani po wysłuchaniu jego przemówienia, uczcili pamięć Józefa Piłsudskiego, przez powstanie z miejsc.

Przewodniczącym zgromadzenia wybrany został minister M. Chodacki, a sekretarzem p. T. Pawłowicz.

Po przyjęciu porządku dziennego oraz protokołu z 22go Walnego Zgromadzenia, dokonano wyboru Komisji Nominacyjnej w składzie: - p. A. Lipska, płk. L. Mitkiewicz, prof. Z. Nagórski, sen., i p. A. Brzęk.

Dyrektor Instytutu, minister dr. Jan Fryling, złożył sprawozdanie z działalności Instytutu w 1965 r. Przypomniawszy uczczenie w tym roku 80-tej rocznicy urodzin gen. Kazimierza Sosnkowskiego, przeszedł do omówienia działalności naukowej Instytutu, rozwijającej się bardzo pomyślnie, pod kierunkiem ministra prof. W. Jędrzejewicza.

Coraz więcej uczonych korzysta z archiwum i biblioteki Instytutu, czyniąc go wybitną polską placówką naukową w Stanach Zjednoczonych.

Ważnym działem kulturalnej pracy Instytutu, jest dostarczanie wydawnictw Instytutu oraz powierzonych mu w komis. dzieł, amerykańskim instytucjom naukowym.

Dział ten prowadzi sekretarz Instytutu, p. Jan Kowalski.

Sprawozdanie finansowe złożył p. Jan Kowalski, a preliminarz budżetowy referował senator E. Kleszczyński. Prace naukowe oraz sprawy biblioteki i archiwum, omówił prof. W. Jędrzejewicz.

Na wniosek przewodniczącego Komisji Rewizyjnej p. Czesława Zbierańskiego, który przedstawił jej sprawozdanie, zebrani uchwalili jednogłośnie absolutorium ustępującym władzom Instytutu, wyrażając im podziękowanie za dokonaną pracę.

Preliminarz budżetowy na rok 1966, został jednogłośnie przyjęty na wniosek senatora E. Kleszczyńskiego.

Po dyskusji i odczytaniu telegramu gratulacyjnego od kongresmana Edwarda Derwińskiego, - Walne Zgromadzenie, na wniosek Komisji Nominacyjnej, wybrało następujących członków Rady:

Jerzy Braynack, Jan Brzustowicz, Michał Budny, red. Leon Dąbrowski
Wiesław Domaniewski, prof. Włodzimierz Drzewieniecki, mjr. Stanisław Gierat, prof. Tadeusz Gromada, prof. Wacław Jędrzejewicz, senator Edward Kleszczyński, minister płk. Adam Koc, L.A. Kupferwaser, prof. Eugeniusz Kusielewicz, minister Jan Librach, redaktor dr. Leopold Obierek, Tadeusz Pawłowicz i Jadwiga Pułaska.

Władze Instytutu na rok 1966/7, zostały ukonstytuowane nast.:

prezes - Henryk Korab-Janiewicz, wiceprezesi - dr. Aleksander Korczyński i mecenas Juliusz Kanarek, - doradca naukowy - prof. Oskar Halecki, skarbnik - Włodzimierz Falencki, dyrektor - dr. Jan Fryling, sekretarz - Jan Kowalski.

Zebrani wyrazili podziękowanie min. M. Chodackiemu, za przewodnictwo na Walnym Zebraniu, red. L. Dąbrowskiemu, za prowadzenie protokołów posiedzeń Rady, oraz p. Janowi Kowalskiemu i p. Kazimierzowi Bazanowskiemu, za ich stałą, od wielu lat bezinteresowną pracę w Instytucie.

Po zakończeniu obrad, prof. Wacław Jędrzejewicz, wygłosił odczyt p. t. "Misja ambasadora Józefa Lipskiego w Berlinie w latach 1933-1939".

ARCHIWUM I BIBLIOTEKA

Bogate archiwa Instytutu są stopniowo porządkowane, katalogowane i przygotowywane do użytku naukowców. Brak stałego, płatnego personelu, opóźnia te akcje, tym nie mniej dzięki ofiarnej i bezinteresownej pracy szeregu osób, katalogowanie książek i archiwum postępuje naprzód.

Główna pozycja archiwalna, t.zw. "Archiwum Belwederskie" z lat 1918-1922, składająca się z 119 tek dokumentów, została uporządkowana i skatalogowana. To samo dotyczy zbioru materiałów ambasadora Michała Sokolnickiego (31 tek) zawierającego dokumenty i korespondencje z lat 1908-1946.

W trakcie segregacji jest archiwum śp. ministra Michała Mościckiego, zawierające między innymi, niezwykle cenne dokumenty z okresu konferencji paryskiej 1919 r.

Dzięki bezinteresownej pomocy fachowej bibliotekarki p. **Janiny Kulikowskiej**, katalogowanie biblioteki Instytutu postąpiło znacznie naprzód, przyczem rozpoczęto prace nad katalogiem działowym.

Obecnie biblioteka liczy około 3.400 skatalogowanych książek i wiele tysięcy broszur. Poza ograniczonym (z powodów finansowych) zakupem, Instytut otrzymuje wiele książek jako dary.

Przyjęliśmy z wdzięcznością, duży zbiór książek i broszur (140 pozycji), od członka Rady Instytutu p. Tadeusza Pawłowicza; - od p. Romany Witenberg, wdowy po naszym zmarłym członku dr. Józefie Witenbergu, cenną kolekcję 34 książek; - po ś.p. Adamie Switkowskim, członku Instytutu, 41 książek; - od p. Wacława Iwanowskiego z Milton, Mass., otrzymano bardzo duży zbiór obejmujący 295 pozycji.

Poza tym, wielu sympatyków Instytutu ofiarowało nam cenne książki, broszury lub pisma, jak pp. **Jan Kowalski**, **Jerzy Maynard**, i inni.

Zwracamy się do naszych członków i przyjaciół, z prośbą o nadsyłanie do Instytutu książek i broszur o treści historycznej, a także kompletów dzienników i periodyków polskich, z dawnych lat.

Do archiwum wpłynął duży zbiór papierów osobistych członka Instytutu, śp. **Mieczysława Kruk-Rostąńskiego**.

Dział fotografii został powiększony przez ofiarowanie przez członka Rady Instytutu, p. **Jana Librachę**, 56 fotografii, ze zbioru śp. pika **Janusza Ilińskiego**, a p. **Hanna Abłamowicz** ofiarowała 82 fotografie z kolekcji zmarłego ministra **Władysława Neumana**.

Pani **Lew-Wójtowicz**, przekazała obraz olejny **Mariana Nowickiego** - (1937) - Marszałek Piłsudski na koniu, na tle defilady ułanów. oraz 3 oprawne rysunki **Z. Czermańskiego**, przedstawiające Marszałka Piłsudskiego.

W związku z pierwszym zjazdem polskich naukowców, zorganizowanym przez Polski Instytut Naukowy w Nowym Jorku, w dniach 25-27 listopada 1966 r., Instytut nasz urządził wystawę ciekawszych dokumentów, znajdujących się w archiwum, oraz pokaz zespołów akt, jak 25 tek aktów dotyczących wypadków majowych 1926 r., 31 tek archiwum ambasadora **Lipskiego**, teki **Marszałka Rydza-Smigłego**, obozów jeńców w Murnau, Ingolstadt i inne.

Z ciekawszych dokumentów wystawionych na tej wystawie, wymienić należy: **oryginalną odezwę Rządu Narodowego ze stycznia 1863 r.**, - **sprawozdanie z działalności Ligi Narodowej 1900-1901 r.** (pisane ręką Romana Dmowskiego), - **oryginały listów J. Piłsudskiego** (n.p. listy z Tokio z 1904 r.) - **rozkaz operacyjny bitwy warszawskiej z sierpnia 1920 r.**, z oryginalnymi podpisami Marszałka Piłsudskiego, generałów Weyganda, Rozwadowskiego, i innych; **oryginał konwencji wojskowej polsko-ukraińskiej z 1920 r.**, i wiele innych.

Wystawę zwiedził szereg uczestników Zjazdu Naukowego, nawiązując kontakt z Instytutem.

Poza tym w ciągu 1966 r., wielu naukowców, bądź to pracowało w lokalu Instytutu, szukając materiału do swych prac, bądź też korespondowało, prosząc o informacje.

Nakładem Instytutu, ukazała się w ubiegłym roku obszerna książka **gen. Kazimierza Sosnkowskiego, p.t. "Materiały Historyczne"** (Londyn-Gryf, 1966, XXIX, 688 stron)-cena \$9.00 - do nabycia w Instytucie (patrz niżej).

W oparciu o archiwa Instytutu, napisano szereg większych prac naukowych w języku angielskim. W r. 1966 ukazała się drukiem książka **prof. Joseph'a Rotschilda "Piłsudski's Coup d'Etat"**, - wydana przez Columbia University Press (435 stron, cena \$10.00). Jest to pierwsze krytyczne opracowanie dotyczące historycznych wypadków, jakie wydarzyły się w Polsce w maju 1926 r. Prof. Rotschild, znający dobrze język polski, korzystał w swej pracy z dokumentów, znajdujących się w Instytucie.

Prof. Wacław Jędrzejewicz opracował dłuższy artykuł **"The Polish Plan for a 'Preventive War' against Germany in 1933"**, - korzystając z archiwum i biblioteki Instytutu. Artykuł ukazał się w "The Polish Review" tom XI, No.1. Grudzień 1966. Wyszedł on w oddzielnej broszurze, - będącej do nabycia w Instytucie (32 str. cena \$1.00).- Polska wersja tej pracy p.t. **"Sprawa wojny przewencyjnej z Niemcami w 1933"**, ukazała się w "Zeszytach Historycznych", Paryż, No.10/1966.

Duża praca w języku angielskim prof. **Jędrzejewicza p.t. "Misja Ambasadora Lipskiego w Berlinie 1933-1939"**, oparta na archiwum J. Lipskiego znajdującym się w Instytucie, została zakwalifikowana do druku przez Columbia University Press, i ma się ukazać w końcu 1967 r.

Książka **prof. M.K. Dziewanowskiego p.t. "Joseph Piłsudski and Eastern Europe 1918-1920"**, nad którą autor pracował od szeregu lat, korzystając z pomocy i archiwum Instytutu, wydana zostanie również drukiem, przez Stanford University Press.

W przygotowaniu jest szereg innych większych prac, których autorzy korzystali ze zbiorów Instytutu.

Kierownictwo biblioteki i archiwum w roku 1966, spoczywało nadal w rękach **prof. Wacława Jędrzejewicza.**

ODCZYTY

W okresie sprawozdawczym odbyły się następujące odczyty, urządzone staraniem Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce:

- 18-go marca 1966 - Prof. Wacław Jędrzejewicz, "Misja ambasadora Józefa Lipskiego w Berlinie w latach 1933-1939".
- 30 września 1966 - dr. Jan Fryling, -"Galileusze i Centusie".
(W 100-lecie autonomii Galicji).
- 28 października 1966 - Tadeusz Katelbach, -
"Polityczne oblicze współczesnych Niemiec".
- 2 grudnia 1966 - Aleksander Janta, "Zabójstwo namiestnika Andrzeja Potockiego, 12go kwietnia 1908 r."-
- 20 stycznia 1967 - płk. Adam Koc, "Ewakuacja złota z Polski, wrzesień 1939 r.".
- 24 lutego 1967 - min. Jan Librach, "U progu 2-giej Wojny Światowej". (Zapiski Juliusza Łukasiewicza, ambasadora R.P. w Paryżu).

Wszystkie odczyty odbyły się w sali Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku i cieszyły się znaczną frekwencją słuchaczy. Po każdym odczycie, urządzona była herbatka towarzyska dająca obecnym sposobność do wymiany myśli.

SPRZEDAŻ KSIĄŻEK Z OKAZJI 1000-LECIA

Instytut Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku zorganizował w roku Tyśiąclecia, sprzedaż własnych wydawnictw oraz książek oddanych Instytutowi do rozsprzedaży.

Większe ilości nabyli:

Stowarzyszenie Synów Polski, Jersey City, N.J. - za 100 dolarów.

Ks. prałat L. Madura, Sayreville, N.J. - za 180.03 dolarów;

Komitet Tyśiąclecia Polsko-Amerykańskiego Kongresu w Connecticut,
za 702.25 dolarów.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE INSTYTUTU

(1966)

a) Wpływy

Saldo bankowe 1.I.1966	4.583.89
Donacje przyjaciół	9.277.70
Sprzedaż książek	3.953.37
Odczyty i zebrania	276.00
Opłaty członkowskie	2.962.08
razem	\$ 21.053.04

b) Wydatki

Saldo bankowe 1.I.1967	2.241.83
Wydatki administracyjne	6.944.17
Wydawnictwa i książki	3.981.84
Odczyty i zebrania	606.41
Roczny apel	1.575.15
Różne	5.703.64
razem	\$ 21.053.04

PATRONAT HONOROWY INSTYTUTU

Hon. Walter J. Bayer, Hon. E. J. Derwiński, Hon. J. D. Dingell, Hon. T. J. Dulski, Hon. J. S. Gonas, Dr. H. Gruber, Henry Korab-Janiewicz, Helena Janoska, S. J. Kopyciński, W. W. Kosicki, Msgr. F. Kowalczyk, P. A. Gen. W. Kowalski, The Most Rev. J. Król, A. Łagodzińska, W. Łaska, Hon. J. J. Lesiński, Gen. A. Narbut-Łuczynski, Hon. T. M. Machrowicz, Z. Michałowska, I. Morawski, Hon. A. E. O'Koński, I. Nurkiewicz, Hon. R. C. Puciński, Hon. D. D. Rostenkowski, Dr. Ch. Rozmarek, Hon. J. F. Sawicki, Gen. K. Sosnkowski, S. R. J. Suchecki, Hon. F. X. Świetlik, M. S. Szymczak, S. P. Turkiewicz, Rev. F. Tyczkowski, E. T. Urbaniak, F. J. Wazeter, J. Węgrzynek, K. Wierzyński, Ch. E. Wilowski, Ch. S. Witkowski, Hon. C. J. Zabłocki.

DARY I ZAPISY

Instytut zawdzięcza swe istnienie materialnemu i moralnemu poparciu patriotycznych rodaków. Był Instytutu i jego prace, byłyby silniej ugruntowane, gdyby zostały poparte liczniejszemi darami i zapisami. Na nich opiera swe istnienie wiele instytucji amerykańskich.

Tymczasem nasi rodacy często nie sporządzają testamentu, a w braku spadkobierców ich dobytek, nagromadzony skrzętną pracą całego życia, nie dopomogę polskim instytucjom na terenie Ameryki. Instytucje te borykać się muszą z wielkimi trudnościami materialnymi.

Niechże więc Rodacy nasi nie szczędzą darów Instytutowi i pamiętają o nim sporządzając testament.

ZMARLI CZŁONKOWIE INSTYTUTU

Ś. P. PROF. DR. CEZARIA JĘDRZEJEWICZOWA

Dnia 28 lutego b.r., zmarła w Londynie, prof. dr. Cezaria Jędrzejewiczowa. Urodzona w Dorpacie (Estonia) w 1885 r., jako najstarsza córka słynnego polskiego lingwisty, prof. Jana Baudouin de Courtenay, C. Jędrzejewiczowa ukończyła studia gimnazjalne i uniwersyteckie w zakresie filologii klasycznej w Petersburgu. - W czasie wojny światowej była członkiem Polskiej Organizacji Wojskowej (P.O.W.).

Habilitowana na uniwersytecie warszawskim, C. Jędrzejewiczowa objęła katedrę etnografii i etnologii na Uniwersytecie Stefana Batoiego w Wilnie, gdzie założyła muzeum etnograficzne. W roku 1934 została mianowana profesorem zwyczajnym na Uniwersytecie J. Piłsudskiego w Warszawie, gdzie wykładała do wybuchu drugiej wojny światowej.

W czasie wojny C. Jędrzejewiczowa przebywała jako uchodźca w Palestynie, gdzie założyła Polski Instytut Naukowy. Od 1947 roku przebywała w Londynie, uczestnicząc aktywnie w życiu naukowym.

Prof. Jędrzejewiczowa przyczyniwszy się do powstania Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie, została obrana w 1957 roku jego rektorem, którą to godność piastowała aż do śmierci.

Była ona członkiem Polskiego Towarzystwa Naukowego w Londynie, Królewskiego Towarzystwa Antropologicznego w Wielkiej Brytanii, oraz wielu innych organizacji naukowych i społecznych.

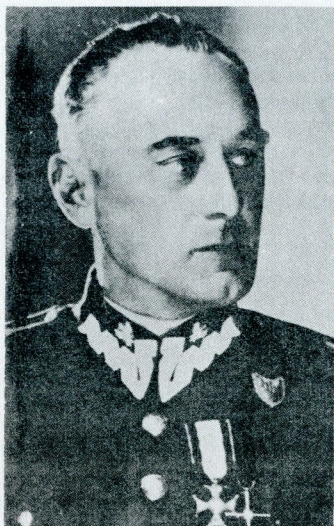
Była ona również członkiem korespondentem Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce.

Cześć Jej pamięci !

W okresie sprawozdawczym zmarli następujący członkowie Instytutu:

Wacław Białokur, dr. Adam Świtkowski, dr. Józef Witenberg

Cześć Ich Pamięci !

Ś. P.
GENERAL DYWIZJI
WŁADYSŁAW
BORTNOWSKI

Z pośród członków Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce, odszedł jeden z najbardziej zasłużonych:

22 listopada 1966-go roku, zmarł generał dywizji Władysław Bortnowski.

Pochowany został na cmentarzu zasłużonych w Częstochowie Amerykańskiej, Doylestown, Pa., gdzie towarzysze broni oddali Mu honory wojskowe i sztandary pochyliły się przed Jego trumną.

Gen. Bortnowski zasługiwał na to pośmiertne uczczenie i na trwałą pamięć wśród rodaków. Urodzony na dalekich kresach w Żytomierzu, w r. 1891-szym, już podczas studiów gimnazjalnych należał do organizacji niepodległościowych. Znalazłszy się w Krakowie jako student medycyny, przerwać musiał studia wyruszając w szeregach I-ej Brygady Legionów na wojnę (6 sierpnia 1914 r.). W bitwie pod Łowczówkiem mimo bolesnej rany nie schodzi z linii i nadal dowodzi plutonem. Czyn ten upamiętnia rozkaz Józefa Piłsudskiego z 3-go stycznia 1915 r.

Gen. Bortnowski uczestniczy we wszystkich bojach Brygady i po "kryzysie przysięgowym" i zwolnieniu z obozu internowania w Benjaminowie, obejmuje komendę P.O.W. w Krakowie. Pozostaje w czynnej służbie, od chwili odzyskania niepodległości Polski, aż do chwili jej utraty.

Uczestniczy on w wojnie z Sowiecami zajmując coraz wyższe i coraz bardziej odpowiedzialne stanowiska. Po zawarciu pokoju ukończywszy wyższą szkołę wojenną we Francji, ma powierzone sobie kolejno dowodzenie szeregami formacji. W roku 1938 dowodzi grupą operacyjną na Śląsku Cieszyńskim, a swą kartę wojskową zamyka chlubnie podczas kampanii wrześniowej roku 1939. Jako generał dywizji, dowodząc armią "Pomorze" w bitwie nad Bzurą wykonuje z pełnym poświęceniem zadanie osłony sąsiedniej armii "Poznań", co umożliwiło jej przebicie się przez otaczający pierścień wojsk nieprzyjacielskich i dotarcie do Warszawy.

Gen. Bortnowski po powrocie z niewoli niemieckiej, oddaje się gorliwie pracy społecznej, przede wszystkim w Instytutach Józefa Piłsudskiego w Londynie i w Nowym Jorku. Dbał on o to gorąco aby Instytut nasz w myśl wskazań Józefa Piłsudskiego, głosił prawdę historyczną o Polsce.

Gen. Bortnowski w bardzo trudnych warunkach życia, był nam przykładem wytrwałej pracy ideowej.

Na Jego piersi widniały najwyższe odznaczenia Rzeczypospolitej, a Jego pamięć wieńczył rodacy niewiedzącym laurem.

Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce, żegnając generała Władysława Bortnowskiego, swego wiceprezesa i członka honorowego, składa hołd Jego cniom.

Ś. P. MICHAŁ SOKOLNICKI

Dnia 17-go stycznia 1967-go roku zmarł w Ankarze ś.p. Michał Hubert Sokolnicki w 86 tym roku życia.

Wraz z nim odszedł ze świata jeden z wybitnych działaczy niepodległościowych, bliski współpracownik Józefa Piłsudskiego. Był on wierny Jego ideom od wczesnej młodości - aż po kres życia.

Wspominamy tu zaledwie główne momenty życiorysu Zmarłego i Jego służby dla Polski.

Ambasador Sokolnicki urodził się 6 lutego 1880-go roku w Kaszewach Kościelnych, w powiecie kutnowskim. Po ukończeniu szkół średnich w Warszawie, studia wyższe odbył w Paryżu, we Lwowie (gdzie był uczniem Szymona Askenazego), w Berlinie, Heidelbergu i Zurychu.

Doktorat filozofii uzyskał w roku 1908, na uniwersytecie w Bernie Szwajcarskim.

W latach 1905-1907, uczestniczył w ruchu rewolucyjnym na terenie Królestwa Polskiego, będąc członkiem Centralnego Komitetu Polskiej Partii Socjalistycznej (Fracja Rewolucyjna).

W sierpniu 1914-go roku. Komendant Józef Piłsudski mianuje Go pełnomocnikiem Komendy Głównej Związków i Drużyn Strzeleckich na okres mobilizacji Okręgu Lwowskiego. Następnie zostaje Komisarzem Wojskowym na Ziemię Kielecką, poczem jednym z kierowników Polskiej Organizacji Narodowej w Królestwie.

Od listopada 1914 do września 1916, był członkiem Naczelnego Komitetu Narodowego i jego Sekretarzem Generalnym.

Od sierpnia 1917 był członkiem Konwentu Organizacji Niepodległościowych, oraz delegatem do organizacji wojskowych na Ukrainie i na terenie Rosji. - W listopadzie 1918-go roku, jako członek Komitetu Wojsk Polskich na Wschodzie, należał do misji rozjemczej we Lwowie podczas walk z Ukraińcami.

W grudniu 1918-go roku, mianowany został delegatem Naczelnika Państwa w Paryżu, a w lutym 1919 r., powołany został na Członka Komitetu Narodowego i następnie na Sekretarza Generalnego Delegacji Polskiej na Konferencję Pokojową.

W polskiej służbie dyplomatycznej był kolejno radcą poselstwa w Londynie (1919), posłem w Finlandji (1920-1922), naczelnikiem wydziału Historyczno-Naukowego w M.S.Z. posłem w Danji (1931-1936) i ambasadorem w Turcji (1936-1945).

Po cofnięciu uznania Rządowi R.P., ambasador Sokolnicki pozostał aż do końca życia w Ankarze, gdzie był profesorem historii tamtejszego uniwersytetu.

Ambasador Sokolnicki pozostawił bogaty dorobek pisarski. Wspomnimy tylko 3 Jego dzieła, dające obraz polskich prac niepodległościowych, okresu powstania Legionów, oraz obraz polityki międzynarodowej w okresie służby na placówce w Turcji.

Są to prace:

"Czternaście Lat" (wydana przed wojną), - "Rok Czternasty" - oraz "Dziennik Ankarski".

Dwie ostatnie prace, wydane zostały przez Instytut J. Piłsudskiego w Londynie i w Nowym Jorku.

Zmarły był członkiem honorowym Instytutów J. Piłsudskiego w Londynie i w Nowym Jorku, oraz Polskiego Towarzystwa Historycznego w Wielkiej Brytanii.

W chwili obecnej, gdy po życiu pełnym wiernej służby i wielkich zasług spoczął na wieki, składamy hołd Jego Pamięci.

DAWNO OCZEKIWANA KSIĄŻKA
GEN. KAZIMIERZA SOSNKOWSKIEGO
"MATERIAŁY HISTORYCZNE"
JEST JUŻ DO NABYCIA

Ukazała się w druku praca

Generała Kazimierza Sosnkowskiego p. t. "Materiały Historyczne",

wydana przez Instytut J. Piłsudskiego w Nowym Jorku i Londynie (Gryf Publ., Londyn, 1966) w opracowaniu **płk. Józefa Mateckiego**.

Jest to wielki tom, zawierający 717 stron, słusznie nazwany przez autora "materiałami historycznymi", gdyż obejmuje dokumenty niezbędne dla chcących poznać najnowszą historię Polski, zwłaszcza w okresie II-giej Wojny Światowej.

Działalność pisarska gen. Sosnkowskiego, stanowi bardzo doniosły wyraz polskiej myśli niepodległościowej. Jeden z twórców przygotowań do polskiego czynu zbrojnego w I-szej Wojnie Światowej; - wielokrotny minister spraw wojskowych w odrodzonej Polsce; - minister stanu i kierownik pracy na Kraj w rządzie emigracyjnym, a później naczelny wódz, - gen. Sosnkowski stanowi wyraz ideałów i dążeń narodu polskiego.

Wystąpienia publiczne gen. Sosnkowskiego, zwłaszcza w okresie lat 1940 do 1965, pozostają w bezpośrednim związku z tym okresem dziejowym i mają charakter dokumentarny. Autor nie szczędzi słów konstruktywnej krytyki, rozmaitym politykom i mężom stanu, przedewszystkiem zaś stale wiąże wydarzenia na arenie międzynarodowej, ze sprawą polską, które oświetla, udzielając licznych wskazań swym rodakom.

Wielki ten tom, pięknie wydany, zawiera obszerną biografię autora i dzieli się na 3 części. W 1-szej "Materiały do życiorysu", umieszczone są nieznane dotąd a niezwykle interesujące wspomnienia gen. Sosnkowskiego, dotyczące przesilenia w rządzie emigracyjnym, w Londynie 1940-1941 r. spraw polskich po konferencji w Teheranie (1943) - oraz powodów usunięcia generała ze stanowiska naczelnego wodza. (1944)

Gen. Sosnkowski oświetla również stosunek rządu kanadyjskiego do niego, w latach 1944-1949.

Część 2-ga książki, to rozkazy gen. Sosnkowskiego, przemówienia i wywiady w latach 1940-1963, stanowiące niezwykle cenny zbiór dokumentów, dziś tak trudnych do odszukania w prasie emigracyjnej.

Wreszcie część 3-cia, dotyczy rozmaitych spraw, zawierając wspomnienia autora z pobytu w więzieniu w Magdeburgu, materiały do konferencji międzynarodowej w Genewie w sprawie kontroli handlu bronią (1925) - omówienie roli gen. Weyganda w związku z bitwą warszawską w 1920 r., i t.d.

Materiały Historyczne gen. Sosnkowskiego, będą niezbędną książką nie tylko dla historyka tych czasów, lecz dla każdego Polaka, chcącego zrozumieć bieg ówczesnych wypadków, dotyczących Polski. "Materiały Historyczne" można nabyć w Instytucie, 381 Park Avenue South, New York, N.Y.10016

Cena \$9.00

MICHAŁ SOKOLNICKI

"DZIENNIK ANKARSKI"

1939-1943

Jako wydawnictwo Instytutów J. Piłsudskiego w Nowym Jorku i Londynie (nakładem Gryf Publ., Londyn 1965), ukazało się obszerne dzieło wybitnego historyka Michała Sokolnickiego, ostatnio ambasadora Polski w Turcji, p.t.

"DZIENNIK ANKARSKI 1939 - 1943"

Szczęśliwe połączenie zainteresowań autora historią i dyplomacją, ujawniło się w całej pełni w tej jego pracy. Będąc już od 1936 r. ambasadorem polskim w Turcji, z siedzibą w Ankarze, Sokolnicki miał możność głębokiego wniknięcia w sprawy Bliskiego Wschodu, a przede wszystkim w grę polityczną państw: Rosji, Francji, Niemiec, Anglii i Stanów Zjednoczonych, w tak szczególnie ważnym punkcie obserwacyjnym jakim jest Turcja.

Sokolnicki, sam będąc historykiem, doceniał lepiej niż inni, wartość notatek czynionych codziennie, a dotyczących jego działalności jako ambasadora Polski. Obecnie wydane dzieło znacznej objętości bo liczące 576 stron, obejmuje okres od 1 września 1939 r. (dzień napadu Niemców na Polskę) do 10 lipca 1943 r. (tydzień po śmierci gen. Sikorskiego w katastrofie w Gibraltarze).

Lata te były niezwykle ważne, gdy Niemcy jeszcze mocno trzymały Europę, a Stany Zjednoczone były zaabsorbowane wojną z Japonią na Pacyfiku.

Sokolnicki zapisywał dzień po dniu to, co widział, co myślał, z kim rozmawiał, co czynił. Posiadając wybitny talent literacki, pisze on żywo, prosto, obrazowo, podając zarówno wydarzenia wielkiej wagi, jak też pozornie drobne sprawy, które jednak w pracy dyplomatycznej, grają często tak dużą rolę.

"Dziennik AnkarSKI" czyta się zarówno jako dokument historyczny, przedstawiony przez poważnego znawcę spraw wschodnich, jako też jako barwną opowieść o ludziach, miastach i krajach tej części Azji.

Książka opatrzona jest licznymi przypisami i załącznikami, tłumaczeniem tekstów francuskich i indeksem.

"DZIENNIK ANKARSKI -1939-1943"

jest do nabycia w Instytucie, 381 Park Avenue South, New York, N.Y.10016

cena \$7.00

WIĘKSZE DONACJE NA CELE INSTYTUTU (1966) \$25 i więcej, złożyli:

	\$		
ALENIEWICZ G.	100.00	LACHOWICZ F.	40.00
ATALANTA CORP.(H. Moeller)	500.00	LEWIN M.	50.00
BIELAWSKA GENOWEFA	100.00	MICHAŁOWSKA Z.	300.00
BRAYNACK G.	175.00	MOŚCICKI F.P.	25.00
DOMANIEWSKI W.	100.00	PRZEDPEŁSKI T.	25.00
DZIEKANOWSKI T.	25.00	ŚLIWIŃSKI L.	100.00
FALENCKI W.	150.00	SNIGORSKI J.	25.00
GRONO LEGIONISTÓW, N.Y.	40.00	S.P.K., NEW YORK, N.Y.	25.00
JURZYKOWSKI A. FUNDACJA	1.000.00	STEFAŃSKI B.	25.00
JANIEWICZ KORAB H.	400.00	Third Federal Savings	
KOPEC UCHAC JANINA	500.00	SUEKOWSKI J.	30.00
KOZIELEWSKI M.	28.00	WOJCIECHOWSKI W.	1.000.00
KOWALSKI SAUSAGE CO.	25.00	WYSOCKI A.	100.00
KUPFERWASSER L.A.	25.00	ZBIERAŃSKI C.	25.00
		ZIENKIEWICZ W. (Spadek)	1.314.36

Te szczodre donacje, poważnie dopomogły Instytutowi w prowadzeniu jego prac.

Na Fundusz Aleksandry Piłsudskiej - B.J.GAWROŃSKI, Chicago - \$50.00

LISTA OFIARODAWCÓW \$5 i WIĘCEJ:

A. Abramowski	10.00	J. Kaczmarek	5.00	J. Pietras	5.00
W. Arlet	10.00	K. Kamińska	5.00	L. Pindor	5.00
T. Augustynski	5.00	W. Kamiński	10.00	S. Piotrowicz	10.00
W. Babiński	5.00	A.J. Kawoluk	5.00	A. Poppe	5.00
R. Baczyński	5.00	E. Kleśczyński	15.00	S. Radochoński, M.D.	10.00
R. Bakalarczyk	5.00	M. Klosiński	5.00	F. Rejman	5.00
A. Bannet	10.00	D. Kobierski	10.00	B. Rodowicz	5.00
Béval Stamping Co.	20.00	Klub Turystycznych Pań	5.00	H. Rodzińska	10.00
J. Bielec	5.00	A. Koc	10.00	P. Rogowski	20.00
C. Borowicz	10.00	Koło Karpaczków,		Rospond & Rospond	20.00
S. Borski	5.00	Chicago	10.00	J. Pisarski	5.00
A. Buczek	5.00	S. Kołodziej	5.00	J. Poko	5.00
M.A. Budek	5.00	S. Korab	5.00	M. Pończek	10.00
B. Budzyn	5.00	R. Korab	5.00	Polish Air Force Assn.	15.00
M. Bujalski	5.00	H. Korab	5.00	Pol. Alliance, Canada	5.00
J. Burzanski	10.00	A.J. Korczyński	10.00	Polish-American	
Canadian-Polish Congress		Z. Koszałkowski	5.00	Congress, Mass.	5.00
Alberta Branch	10.00	A. Koszceż	5.00	Polish Arts Club	
J. Cetner, M.D.	10.00	K. Kowalczyk	5.00	of Detroit	5.00
B. Chlebowski	10.00	J. Kowalik	5.00	Polish Arts League	10.00
E. Chmuryński	5.00	J. Kowalski	10.00	Polish Club	5.00
H. Ciborowski	7.00	W. Kowalski	10.00	Polish Educational Club	5.00
M. Ciociński	10.00	C. Kretowicz	5.00	Polish Ladies Club	5.00
W. Ciołko	5.00	R. Krochmal	5.00	Polish Home Harrison N.J	5.00
Cleveland Chapter		J. Krotow	5.00	PAV 1st District	10.00
1st A.D. Assn.	10.00	M. Kruty	5.00	PAV Post 35	5.00
Club Polonaise	5.00	J. Książniak, M.D.	5.00	PAV Post 74	10.00
E. Cwikło	10.00	M. Kuch	5.00	PAV Post 81	5.00
T. Czapliski	10.00	J. Krzyżanowski	10.00	PAV Post 90	5.00
"Czas" Publishing	5.00	C.K. Larys	10.00	PAV Post 95	5.00
W. Czemchajlo	5.00	K. Ligus	5.00	PAV Post 142	5.00
A. Dombrowski	10.00	A. Lipska	5.00	PAV Post 155	10.00
B. Dombrowski	10.00	M. Łucki	5.00	PAV Post 172	5.00
S. Drabowicz	5.00	Rev. P. Majka	10.00	PAV Post 178	5.00
J. Drwal	5.00	F. Makowski	5.00	PAV Post 203	5.00
J. Dziminski	10.00	F. Maks	10.00	Polish Women	
A. Ehrenkreutz	5.00	T. Monzell	10.00	Political Club	15.00
Felician Sisters	10.00	F. Marchlewicz	15.00	R. Przyborowski	10.00
M. Filipowicz	5.00	C. Matin	5.00	PNA District 10	5.00
E. Fornella	5.00	J. Matecki	10.00	PNA Council	10.00
J. Fryling	16.00	J.S. Matthews, M.D.	10.00	PNA Council 45	5.00
G. Futyma	5.00	S. Mazgis	5.00	PNA Council 142	5.00
A. Gac	10.00	Rt. Rev. Msgr.	10.00	PNA Council 60	5.00
L. Gabryszewski	5.00	C. Meloch		PNA Lodge 36	5.00
Col. Ganu	5.00	S. Miciński	10.00	PNA Lodge 464	5.00
M. Gartenberg	10.00	W. Miernicki	5.00	PNA Lodge 513	5.00
N. Geniusz	20.00	C. Mierzelewska	10.00	PNA Lodge 599	5.00
S. Genera	5.00	L. Mildna	5.00	PNA Lodge 699	5.00
M. Getler	10.00	T. Mir	10.00	PNA Lodge 745	10.00
F. Gladysz	10.00	E. Mirochna, M.D.	5.00	PNA Lodge 1033	3.00
T. Gladysz	5.00	Helen Modjeska League	10.00	PNA Lodge 1146	5.00
S. Grabowski	5.00	T. Mróz	5.00	PNA Lodge 1547	5.00
A. Gordak	5.00	J. Mucha	5.00	PNA Lodge 1729	5.00
Z. Grudziński	5.00	W. Myczek	10.00	PNA Lodge 3064	10.00
F. Gregorzczak	5.00	Dr. W. Natkanski	20.00	PNA Lodge 308	5.00
S. Halabis, M.D.	5.00	H. Nerwińska	5.00	Polish National Union	
A. Hammer	5.00	A. Nowicki	5.00	Ladies Club	10.00
M. Holowacz	5.00	W. Nurczyński	5.00	Polish Paratroope	
Holy Cross Church	10.00	W. Nyka, M.D.	10.00	of New York City	10.00
W. Horańczyk	5.00	Ognisko Polek	5.00	A. Tenczar	10.00
Y. Hostyński	5.00	Rev. Orleański	5.00	Rev. J. Terepka	8.00
J. Hrabota	5.00	PAV, 1st District	10.00	J.F. Terpilowski	5.00
S. Jabfonski	5.00	J. Pajor	5.00	E.J. Tomasiak, M.D.	10.00
J. Jasiński	5.00	Leo Paluch	10.00	C. Tomaszewski	5.00
A. Jarosiński	10.00	J. Patyna	5.00	Tow. Lechicil	5.00
F.R. Jędrzejak	10.00	E. Pieczywek	5.00	Rev. T.J. Walenga	5.00
W. Jędrzejewicz	5.00	S. Pietkiewicz	10.00	J. Rotschild	5.00
Z. Jaffe, M.D.	5.00	S. Pietkiewicz	10.00	Mrs. C. Rovinski	10.00

LISTA OFIARODAWCÓW

\$5 i WIĘCEJ:

Royal Palm Society	5.00
PNA	15.00
Mrs. G. Rucker	5.00
K. Rundzio	5.00
R. Sadowski	5.00
F. Savery	5.00
T. Schaeffer	5.00
S. Sitarek	10.00
J. Siwicz	5.00
Sister M. Assumpta	10.00
J. Skiwski	5.00
V. Skwarek	5.00
W. Skwarek	5.00
Słowacki-Konopnicka Society	10.00
S. Śluskowski	5.00
F. Śmigiel	10.00
S. Soldat	5.00
A. Sosinińska	5.00
J. Sowicz	10.00
W. Sowińska	5.00
J. Spyra	5.00
J. Stachura	5.00
F. Stala	5.00
F. Staranowicz	5.00
W.Z. Stępniewski	5.00
Steve Offset	10.00
T. Stomma	5.00
J. Szmaciarczyk	5.00
L. Sysol	5.00
I.J. Szemborowicz	10.00
S.P.K., Brooklyn	5.00
S.P.K., Canada	5.00
S.P.K., Canada	10.00
L. Uzarski	5.00
F.A. Weislo	5.00
B. Węgiel	6.00
A. Wesolowski	5.00
J. Weislik	10.00
White Eagle Society	5.00
White Eagle Society	5.00
T. Więckiewicz	5.00
M. Widlicki	10.00
W. Wierzbička	20.00
W. Wilson Club	5.00
Rev. L. Witkowski	5.00
A. Witul	5.00
J. Wójcik	10.00
J. Wójcik	5.00
A. Woskowiak	5.00
P. Wyrwicz	5.00
S. Yamroz	5.00
P. Zalewski	10.00
J. Zaorski	5.00
Z. Zaroda	5.00
S. Zarosiński	5.00
J.K. Zawodny	5.00
Z. Zdyb	5.00
T. Zienkowski	5.00
T. Ziewacz	5.00
Związek Kawalerji i Artylerji Konnej	10.00

LISTA OPŁAT CZŁONKÓW INSTYTUTU

(1966)

H. Abłamowicz	\$12.00	J. Kanarek	24.00
Rev. S.J. Adamezyk,	5.00	S. Karas	5.00
American Polish Fed.	10.00	J. Karasiewicz	12.00
A. Bannet	12.00	L. Katowicz, M.D.	12.00
E. Baumiller	12.00	B. Kawecki	12.00
Z. Bazanowski	12.00	J. Kazmierski	12.00
K. Bazanowski	12.00	S. Kinastowski	11.00
A. Beck	12.00	E. Kleban	12.00
A. Beck	12.00	E. Kleszczyński	12.00
A. Berli	12.00	J. Kleszczyński	12.00
Mrs. W. Białokur	12.00	A. Koc	12.00
M. Bielamut	12.00	H. Kogut	12.00
J. Bielec	12.00	W. Kończakowski	12.00
M. Budny	12.00	J. Kopec-Uchac	12.00
R. Bułas	24.00	A. Koper	12.00
J.B. Bronny, M.D.	25.00	T. Korsak	12.00
A. Brzenk	12.00	H. Korsak	12.00
Z. Brzeziński	12.00	W. Korsak	6.00
J. Brzustowicz	50.00	S. Korab	12.00
H. Choroszewski	12.00	A. Korczyński	12.00
A. Citron	12.00	S.N. Korzeniowski MD	12.00
J. Cwikliński	12.00	W. Kosicki	12.00
M. Czajkowski	12.00	J. Kosiński	12.00
T. Daniec	12.00	A. Kotlewska	12.00
N.A. Dąbrowiecki	6.00	J. Kowalski	12.00
L. Dąbrowski	12.00	B. Kowalski	12.00
E.V. Dębicka	12.00	W. Kowalski	12.00
J. Dembiński	12.00	S. Kozaczka	12.00
S. Dobczyński	12.00	J. Kozłowski	12.00
T. Dobrzański	12.00	K. Kramczyński	12.00
W. Domaniwski	12.00	V. Kraus	12.00
R. Dreszer	12.00	K. Krochmal	12.00
W.T. Drymmer	11.04	J. Król	12.00
A. Dubiński	12.00	S. Kruk	12.00
S. Dudek	24.00	W. Kucharski	12.00
G. Dynier-Dynowska	12.00	B. Kuciejski	12.00
Z. Dzwonkowski	13.00	E. Kurzeja, M.D.	12.00
J. Edwards	25.00	E. Kuttan	12.00
A. Ehrenkreutz	12.00	A.J. Kwiatkowski	12.00
F. Falencki	25.00	B. Kwieciński	12.00
J. Falencki, M.D.	14.00	M. Labowski	10.00
N. Fethke, M.D.	12.00	M. Lacton	12.00
N. Filar	5.00	W. Langrod	12.00
J.S. Flaum	12.00	S. Lech	12.00
W. Flisiński	12.00	A. Lewandowski	12.00
M. Friede	12.00	J. Librach	15.00
Rt. Rev. Msgr. A. Fronczak	12.00	Liga Morska Chicago	15.00
J. Fryling	12.00	Liga Morska Flint	10.00
A. Gac	12.00	Liga Niepodległości Chicago	12.00
M. Majewski, M.D.	12.00	S. Ligman	12.00
M. Gałazka	12.00	J. Lipka	12.00
J. Gałazka	12.00	A. Lipska	12.00
B.J. Gawroński Chicago	50.00	F. Łuka, M.D.	24.00
S. Gębski	15.00	J. Łukasiewicz	24.00
S. Gierat	12.00	J. Łukasiewicz M.D.	12.00
Z. Golczewski	12.00	Rev. L. Madura	12.00
Z. Grodzicka	6.00	C. Mankowski	6.00
Dr. E. Gruber	50.00	T. Maksymowicz	12.00
P. Harcaj	12.00	A. Marguardt	12.00
Z. Jaffe, M.D.	12.00	J. Mas	50.00
J. Jasiński	12.00	J. Mastalski	12.00
H. Jaworowski	12.00	J. Matecki	12.00
S. Janczur	12.00		
T. Jędrzejewicz	12.00		

LISTA OPŁAT CZŁONKÓW INSTYTUTU

(1966)

A. Matuszak	12.00	E. Rychlowski	6.00
H. Mazaraki	12.00	A. Rytel, M.D.	25.00
Rev. L. Mirowski	12.00	S. Salowey	12.00
L. Mitkiewicz	12.00	F. Sarnowicz	12.00
F. Mościcki	12.00	Adam Schmidt	12.00
A. Myczek	50.00	V. Skwarek	12.00
G. Nakashidze	12.00	S.J. Sluszk	10.00
J. Nanaushvili	6.00	F. Smigiel	18.00
G. Narbut	12.00	P. Solski	12.00
J. Narbut Łuczynski	6.00	L. Sobolewski	12.00
J. Natkańska	12.00	P. Sosnkowski	10.00
J. Nechay-Gąsiorowska	12.00	B. Stachiewicz	12.00
B. Nowakowski	12.00	W. Stachiewicz	12.00
W. Nyka, M.D.	12.00	R. Stankiewicz	12.00
Dr. L. Obierek	12.00	W. Staranowicz	12.00
W. Onacewicz	24.00	S.P.K. 37, Washington	12.00
A. Orłowski	12.00	S.P.K. 15, Chicago	12.00
L. Orłowski	12.00	S.P.K. 34, Pittsburg	12.00
P. Ostrowski	12.00	T. Strugielsi	12.00
W. Owczarek	12.00	A. Suchta	12.00
B. Pawłowicz	12.00	S. Surman	12.00
J. Pawłowski	12.00	J. Suzin	6.00
R. Perlmutter	12.00	A. Switkowski	12.00
M. Pilarski	12.00	Z. Szewczenko	12.00
J. Pisarski	12.00	J.M. Szmida	12.00
Z. Popiel Cimachowska	12.00	A. Tarnowski	12.00
J. Poko	24.00	A. Tenczar	12.00
M. Polewko	50.00	J. Teperowicz	12.00
Polish American		P. Turko	12.00
Youth of Passaic, N.J.	25.00	A. Turyn	12.00
P.A.V. Post 206	12.00	C. Tym	24.00
P.N.A. Lodge 1443	13.00	J. Wanat	12.00
Dr. T. Późniak	12.00	D.S. Wandycz	12.00
Rev. J. Praczkaljo	12.00	E. Wiental	12.00
D. Proberszcz	12.00	J. Weisbach	12.00
T. Przedpelski	22.00	S. Wesołowski	12.00
J. Pułaska	12.00	J. Wieler	12.00
G. Puscion	12.00	H. Wiercińska	12.00
T. Pusiłowska	12.00	R. Witenberg	12.00
W. Pypno	12.00	T.A. Wittlin	12.00
S. Rappa	5.00	S. Ulrych	12.00
A. Repeczko	12.00	E. Urbanowicz	12.00
Henrietta von Rieben	12.00	S. Zawadowski	10.00
S. Rogalski	12.00	L. Zub Zdanowicz	12.00
D.A. Rogoyski	12.00	H. Zieliński	12.00
S. Rosada	12.00	Z. Zwiśłocki	12.00
G. Rucker	12.00	C. Zbierański	12.50
J. Rudnicki	6.00	K. Zbierańska	12.50
F. Rusanowski	12.00		
Rev. J. Rutkowski	12.00		
W. Ryl	12.00		

